

Arviointikertomus vuodelta 2022

1. Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja arviointimenettely

Kunnanvaltuuston asettama tarkastuslautakunta vastaa hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämisestä sen mukaan kuin kuntalain 121 § ja 125 § sekä Pälkäneen kunnan hallintosäännön 88 § määräävät. Tarkastuslautakunnan tehtävät on lueteltu ja työsuunnitelma esitetty arviointisuunnitelmassa vuosille 2022-2025, joka on tuotu tiedoksi valtuustolle 31.1.2023 (4 §).

Lautakunnan kokoonpano on seuraava:

jäsen	varajäsen
Kankila Jyri, pj	Vaismaa Kalle
Ohtonen Raimo, vpj	Ahola Teemu
Aspila Taina	Aspila Miia
Linnainmaa Pekka	Lehto Kati
Manni Tessa	Lehtola Henri
Saarinen Katja	Tauranen Iinamaria
Salakka Veli-Matti	Rulja Matti

Lautakunta toimii yhteistyössä kunnan vastuullisen tilintarkastajan Mari Säynätjoen kanssa.

Lautakunta on seurannut eri toimialojen toimintaa arviointisuunnitelmaan kirjatun työnjaon mukaisesti:

elinvoimalautakunta Tessa Manni
sivistyslautakunta Pekka Linnainmaa ja Taina Aspila
tekninen lautakunta Raimo Ohtonen ja Veli-Matti Salakka
rakennus- ja ympäristöjaosto Katja Saarinen ja Jyri Kankila
sidonnaisuusilmoitukset Jyri Kankila

Lautakunta on antanut vuosittaisen tiedonannon sidonnaisuusilmoituksista valtuustolle 15.2.2022 (7 §).

Arvioitavan vuoden 2022 tilinpäätös toimintakertomuksineen on asiakirja, josta ilmenevien tietojen perusteella arviointi ensisijaisesti on suoritettu. Muita keskeisiä arvioinnin perustana olevia asiakirjoja ovat kunnan henkilöstökertomus vuodelta 2022 ja hyvinvointitilinpäätös vuodelta 2022. Mainitut asiakirjat on käsitelty valtuuston kokouksessa 13.6.2023.

Toimintavuoden 2022 arviointia tehdessään tarkastuslautakunta on ottanut erityiseksi arviointikohteeksi Palvelukeskus Harjutuulen kiinteistön myynnin ja Harjutuulen tilojen osittaisen vuokralle ottamisen uudelta omistajalta.

2. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

2.1 Yleistä

Tilintarkastuskertomuksen ja lautakunnan omien havaintojen perusteella tarkastuslautakunta esitti vuoden 2022 tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä kunnan hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille. Valtuusto hyväksyi tilinpäätöksen ja myönsi tili- ja vastuuvapauden asianosaisille kokouksessaan 13.6.2023.

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen, osittainen toteutuminen tai toteutumatta jääminen on kattavasti kuvattu tilinpäätöksessä. Tässä arviointikertomuksessa ei toisteta niitä yksityiskohtaisesti vaan kommentoidaan eräitä huomionarvoisia kohteita.

2.2 Talousarvion toteutuminen

Talousarviossa tilivuoden 2022 arvioitiin muodostuvan 23 361 euroa ylijäämäiseksi. Tilinpäätös näyttää 1 023 545,91 euron ylijäämää. Odotettua paremman tuloksen keskeisenä syynä on ollut verotulojen kasvu 0,6 miljoonalla eurolla vuoteen 2021 verrattuna, kun taas alkuperäisessä talousarviossa 2022 oli oletettu verotulojen alenevan samansuuruisella summalla. Hyvää tulosta tukivat myös valtion koronatuot, jotka tosin olivat pienemmät kuin edellisvuonna.

Pälkäneen kunnan budjetointi osoittautui siis edellisvuosien tapaan varovaisen pessimistiseksi, eli tilinpäätös päättyi selvästi arvioitua positiivisemmaksi. Vaikka kuntataloudessa pyritään pitkällä aikavälillä tasapainoon eikä ylijäämän tuottamiseen, ei varovaisuus ja ylijäämän kertyminen ole moitittavaakaan nykytilanteessa, jossa kuntatalous on euromääräisesti olennaisesti pienentynyt vuoden 2023 alussa voimaan tulleen sote-uudistuksen vuoksi. Pälkäneen kunnan taloudella on suhteellisen hyvät valmiudet kohdata lähivuosien epävarmuustekijät.

2.3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kunnanvaltuusto hyväksyi uuden kuntastrategian Pälkäne parasta aikaa 2030 7.12.2021. Vuoden 2022 talousarvion toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet laadittiin vielä vanhan kuntastrategian pohjalta (3.5.2018 hyväksytty).

Tavoitteiden asettaminen talousarviossa ja niiden toteutumisen tarkastelu tilinpäätöksessä on selkiytynyt viime vuosina. Toteutumisen osalta ilmaisua voisi vielä joissakin kohdin selkiyttää ja tilinpäätöksen lukemista helpottaa kirjoittamalla suorasanaisesti toteutumisen, onko tavoite saavutettu kokonaan, osittain vai ei ollenkaan.

Toiminnalliset tavoitteet on yleisesti ottaen saavutettu hyvin. Toteutumatta jääneitä tavoitteita ovat olleet esimerkiksi Haahtela-kiinteistötietojärjestelmän käyttöönotto, Lastenlinnan metsän asemakaavamuutoksen valmistuminen ja yhteistyökumppanin kiireellisempien töiden vuoksi peruuntunut työajanseurannan kehittäminen.

3. Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

Pälkäneen nykyisessä kuntastrategiassa hyvinvointi on yksi kolmesta keskeisestä painopistealueesta. Strategiassa hyvinvoinnin kokonaisuus muodostuu kolmesta osatekijästä, jotka ovat

- 1) Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy
- 2) Kuntalaisten hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden
- 3) Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi.

Hyvinvointi- ja terveystavoitteet sisältävä Pälkäneen kunnan laaja hyvinvointikertomus hyväksyttiin valtuustossa 13.12.2022 (60 §). Hyvinvointikertomus sisältää selvityksen väestön hyvinvoinnin kehityksestä valtuustokaudella 2017–2021 ja hyvinvointisuunnitelman kaudelle 2021–2025. Laajan hyvinvointikertomuksen valmistelu viivästyi organisaatiouudistuksen ja henkilövaihdosten vuoksi. Hyvinvointityön koordinointi siirtyi hallintopalveluilta sivistystoimen palvelualueen vastuulle kunnan organisaatiomuutoksen yhteydessä 1.4.2022 alkaen. Hyvinvointityöryhmän puheenjohtajaksi nimettiin sivistysjohtaja. Hyvinvointityön koordinoinnista käytännössä vastaa hyvinvointikoordinaattori 0,2 htv:n työaikaresursilla.

Hyvinvointityöryhmän laatima hyvinvointitilinpäätös 2022 hyväksyttiin valtuustossa 13.6.2023. Hyvinvointityöryhmä kerää tietoa väestön hyvinvoinnista kansallisista ja alueellisista tietopankeista, kuten Kouluterveyskyselystä ja THL:n ylläpitämän SotkaNet-järjestelmän tilastotietokannoista. Myönteisiä tietoja pälkäneläisten hyvinvoinnista olivat alhainen nuorisotyöttömyys ja nuorten tupakoinnin merkittävä väheneminen. Kielteinen kehityskulku taas oli yksinäisyyden kokemuksen ja mielenterveysongelmien lisääntyminen sekä nuorten että aikuisväestön keskuudessa.

Hyvinvointisuunnitelman mukaisena tavoitteena vuodelle 2022 oli hyvinvointia edistävä ympäristö ja kuntalaisten tukeminen omaehtoisessa terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtimisessa. Hyviä puitteita liikunnan harrastamiselle ja arkiliikunnalle luotiin avaamalla Pälkäne-portaat ja Syrjänharjun frisbeegolfrata sekä kunnostamalla lähiliikuntapaikkoja ja -reittejä. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi olivat vuoden 2022 aikana merkittäviä panostuksia metsäeskaritoiminnan aloittaminen ja kouluvalmentajan palkkaaminen.

Valtuuston 13.6.2023 hyväksymässä henkilöstökertomuksessa vuodelta 2022 ilmenee henkilöstön hyvinvoinnin osalta, että sairauspoissolojen kokonaismäärä kasvoi lähinnä koronapandemian vuoksi, mutta tuki- ja liikuntaelinsairauksista sekä mielenterveysongelmista johtuvat poissaolot vähenivät selvästi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että uuden sote-lain mukainen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE-toiminta) on lähtenyt Pälkäneellä hyvin käyntiin, ja lautakunta kannustaa hyvinvointityöryhmää erityisesti pitämään omalta osaltaan aktiivisesti yhteyttä hyvinvointialueeseen, jotta kunnan ja hyvinvointialueen yhteistoiminta rakentuu molempia osapuolia hyödyttäväksi.

4. Harjutuulen myynti ja myytyjen tilojen vuokraaminen kunnan käyttöön

Palvelukeskus Harjutuulen kiinteistön myynti vuonna 2022 ja myynnin jälkeinen Harjutuulen rakennusten osittainen vuokraaminen uudelta omistajalta kunnan käyttöön on herättänyt niin tarkastuslautakunnan kuin laajemminkin kuntalaisten keskuudessa kysymyksen, onko asiassa toimittu kunnan taloudellisten etujen mukaisesti. Siksi tarkastuslautakunta päätti ottaa arviointikertomusta laatiessaan Harjutuulen myynnin ja vuokrauksen erityiseksi arviointikohteeksi.

Tämän arvioinnin tietolähteinä ovat olleet

- kunnanhallituksen ja valtuuston pöytäkirjat
- Harjutuulen kiinteistön kauppakirja 22.6.2022
- vuokrasopimus eräistä Harjutuulen tiloista 22.8.2022
- tarkastuslautakunnan puheenjohtajan keskustelu 2.6.2023 kunnanjohtajan ja teknisen johtajan kanssa
- tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan keskustelu 26.9.2023 kunnanhallituksen puheenjohtajan kanssa

4.1 Toimivalta ja toimielinten tekemät päätökset

Hallintosäännön 19 §:n mukaan kunnanhallituksen toimivaltaan kuuluu päättää kiinteän omaisuuden myymisestä. Tämän toimivaltansa nojalla kunnanhallitus on 30.11.2021 (§ 293) päättänyt asettaa mm. Harjutuulen myyntiin. Esittelytekstissä todettiin Harjutuulen vuosikustannusten (2020) olleen 119 000 euroa, kun taas tuloja Harjutuulen kiinteistölle kohdistui 11 800 euroa. Päätöksessään kunnanhallitus antoi toimeksiannon teknisille palveluille ja kunnanjohtajalle valmistella myyminen ja selvittää soveltuvin myyntitapa.

Myynnille on käytännössä ollut myös valtuuston hyväksyntä valtuustoseminaarissa 2.10.2021 kunnan kiinteistöjen salkutuksesta käydyn keskustelun perusteella, mikä todetaan edellä mainitun kunnanhallituksen päätöksen valmistelutekstissä. Varsinainen salkutus on hyväksytty valtuustossa Harjutuulen myynnin jälkeen 20.9.2022, 35 §.

Harjutuuli oli myytävänä Huutokaupat.com-palvelussa 25.4.2022 klo 20 asti, ja kunnanhallitus päätti 26.4.2022 (§ 74) myydä Harjutuulen korkeimman tarjouksen tehneelle VL Tornipalvelut Oy:lle 27 000 eurolla ja valtuuttaa kunnanjohtajan ja tekniset palvelut sopimaan ostajan kanssa kiinteistön luovutuksen ajankohdasta.

Kunnanjohtaja allekirjoitti 22.6.2022 kauppakirjan, jolla Harjutuulen omistus- ja hallintaoikeus siirtyivät välittömästi ostajalle (VL Tornipalvelut Oy perustettavan yhtiön lukuun).

Tekninen johtaja on 22.8.2022 allekirjoittanut vuokrasopimuksen, jolla Harjutuulen rakennuksista Harjula kokonaisuudessaan ja osa päärakennuksesta vuokrataan kunnalle. Harjutuulen omistaja ja näin ollen vuokranantaja oli tässä vaiheessa yksityinen elinkeinonharjoittaja Pentti Välkki.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Harjutuulen myyntiin osallistuneet toimielimet ja viranhaltijat ovat olleet toimivaltaisia.

Harjutuulen tilojen vuokralle ottamisen osalta teknisen johtajan toimivaltaisuus on epäselvä. Hallintosäännön (sekä kesällä 2022 voimassa olleen että 1.1.2023 voimaan tulleen) 33 §:ssä säädetään toimialajohtajien yleisestä ratkaisuvallasta, että toimialajohtaja muun muassa päättää ”20. toimialansa osalta kiinteän omaisuuden, alueiden ja rakennusten vuokraamisesta lautakunnan määrittelemien periaatteiden ja taksojen mukaisesti,”

Mainitussa hallintosäännön kohdassa on tulkinnanvaraista, tarkoitetaanko vuokraamisella sekä vuokralle antamista että vuokralle ottamista. Harjutuulen tilojen vuokralle ottamisen tapauksessa yksittäisen toimialajohtajan toimivallan asettaa kyseenalaiseksi myös se, että tiloja otettiin vuokralle useamman kuin yhden toimialan käyttöön.

Merkille pantavaa on se, että hallintosäännön 19 §:n 4. kohdassa todetaan kunnanhallituksen ratkaisultaan kuuluvan päättää ”rakennusten vuokralle antamisesta tai vuokralle ottamisesta, ellei tehtävä kuulu hallintosäännön mukaan lautakunnalle tai viranhaltijalle, ”

Tarkastuslautakunta toteaa, että Harjutuulen tilojen vuokralle ottamisen kohdalla jää epäselväksi, olisiko asia hallintosäännön mukaan pitänyt tuoda kunnanhallituksen päätettäväksi. Kiinteistöjen, rakennusten ja toimitilojen vuokralle antamista ja vuokralle ottamista koskevat kohdat hallintosäännössä on syytä käydä läpi ja muotoilla yksiselitteisiksi ja tarkoituksenmukaisiksi.

4.2 Myyntipäätöksen 26.4.2022 sisällön ja valmistelutekstin tarkastelu

Päätösteksti on seuraava:

”Kunnanhallitus päättää

1. hyväksyä Huutokaupat.com -palvelussa tehdyn suurimman tarjouksen, 27 000 euroa, Palvelukeskus Harjutuulen myyntihinnaksi ja myydä kiinteistön kyseisellä hinnalla VL Tornipalvelut Oy:lle.
2. valtuuttaa kunnanjohtajan ja tekniset palvelut sopimaan ostajan kanssa kiinteistön luovutuksen ajankohdasta.
3. todeta, että ennen omistusoikeuden siirtoa, tekniset palvelut huolehtivat sellaisen irtaimen omaisuuden siirrosta, joka jää kunnalle sekä mahdollisesta, osan irtaimistosta, erillisestä myynnistä ennen kiinteistön luovuttamista.”

Kohdasta 3 siis saa käsityksen, että irtaimiston siirron ja myynnin tulee tapahtua ennen kiinteistön luovuttamista.

Myöskään valmistelutekstissä ei lainkaan mainita, että kunnalla olisi tarvetta ottaa vuokralle tiloja myymästään Harjutuulen kiinteistöistä.

4.3 Kauppakirja 22.6.2022

Kauppakirjan allekirjoituksella kunnanjohtaja luovutti Harjutuulen kiinteistön omistus- ja hallintaoikeuden välittömästi 22.6.2022 VL Tornipalvelut Oy:lle perustettavan yhtiön lukuun.

Kaupantekohetkellä kunnan irtaimistoa oli suuri määrä Harjutuulen päärakennuksessa, ja Harjularakennuksessa oli kunnan toimintoja sekä kaksi kunnan vuokralle antamaa asuntoa. Näistä ei ole kauppakirjassa muuta mainintaa kuin irtaimiston osalta toteamus ”Tämän kaupan yhteydessä ei ole myyty eikä luovutettu irtainta omaisuutta, eikä sellaisesta ole tehty eri sopimustakaan.”

Kauppakirja sisältää virheellisen tiedon ”Kaupan kohde on ollut tyhjillään.”

Tarkastuslautakunta toteaa, että kauppakirjan allekirjoittaessaan kunnanjohtaja on toiminut kunnanhallituksen myyntipäätöksen vastaisesti siltä osin, että kunnanhallitus oli edellyttänyt Harjutuulesta poistettavan irtaimiston olevan poistettuna ennen kiinteistön omistus- ja hallintaoikeuden siirtoa. Kunnanjohtajan ja teknisten palvelujen olisi pitänyt joko sopia kiinteistön luovutuksen ajankohta ostajan kanssa myöhäisemmäksi tai tuoda asia kunnanhallituksen uudelleen päätettäväksi.

Tarkastuslautakunta myös muistuttaa, että kunnan puolesta allekirjoitettavien kauppakirjojen ja muiden sopimusten sisältö on tarkastettava huolellisesti, jotta niihin ei jää virheellisiä tietoja.

4.4 Vuokrasopimukseton tila kesällä 2022

Kauppakirjan allekirjoituksen ja kiinteistön luovutuksen jälkeen kunta jatkoi mm. työpajatoimintaa Harjulan rakennuksessa. Harjulan asuntojen vuokralaiset jatkoivat vuokranmaksua kunnalle, vaikka kunta oli luovuttanut kiinteistön omistuksen ja hallinnan ostajalle. Tämä toimintatapa on ilmeisesti perustunut suullisesti sovittuun yhteisymmärrykseen ostajan kanssa, mutta mitään asiakirjaa vuokralle ottamisesta ei ennen elokuuta 2022 ole laadittu.

Vuokralaisten asumisoikeus kiinteistön omistajan vaihduttua ei kuitenkaan ole ollut uhattuna, koska se on turvattu lailla asuinhuoneiston vuokrauksesta (485/1995, 38 §). Saman lain 37 § edellyttää, että vuokralaiselle tiedotetaan huoneiston omistajanvaihdoksesta. Tämä velvoite on teknisen johtajan mukaan hoidettu tiedottamalla vuokralaisille suullisesti.

Heinäkuuhun 2022 mennessä oli todettu, ettei Harjutuulen päärakennuksessa olevaa irtaimistoa saada nopeasti siirrettyä muualle. Heinäkuun aikana irtaimisto päärakennuksessa tiivistettiin noin 300 m² tilaan.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kunnan käyttöön jääneiden tilojen käyttöoikeutta ei olisi saanut jättää sopimuksettomaan tilaan, vaan asiasta olisi tullut saattaa voimaan kirjallinen sopimus heti kiinteistön hallinnan luovuttamisesta lähtien.

4.5 Vuokrasopimus 22.8.2022

Sopimus, jolla kunta otti vuokralle Harjulan rakennuksen kokonaan (612 m²) ja Harjutuulen päärakennuksesta 313,5 m², allekirjoitettiin 22.8.2022 ja sen voimaantulo sovittiin alkavaksi takautuvasti 1.8.2022. Vuokrasopimuksen allekirjoitti kunnan puolesta tekninen johtaja. Teknisen johtajan mukaan vuokranmaksu sovittiin alkavaksi vasta elokuun alusta sen vuoksi, että öljysäiliöön jäi noin 8000 litraa lämmitysöljyä.

Vuokraksi sovittiin 6,99 €/m²/kk (alv 0 %), eli yhteensä 925,5 m² tiloista 6469,25 €/kk (Harjula 4277,88 €, päärakennus 2191,37 €). Vuokraan sisältyy vesi- ja lämmityskulut. Päärakennuksen varastotilan vuokrausta kunta jatkoi 31.3.2023 asti eli kunnes sinne varastoitu irtaimisto oli myyty tai siirretty muualle. Harjulan rakennuksessa kunta on vuokralaisena edelleen syksyllä 2023 ja myös saa vuokratuloja rakennuksen kahdesta asunnosta.

Koska Harjutuulen kiinteistön nettomenot kunnalle olivat jo vuonna 2020 olleet noin 100 000 euroa vuodessa, ja lämmityskulut olivat talveen 2022–23 mennessä voimakkaasti kasvaneet, voidaan todeta kunnan selvinneen pienemmillä nettokuluilla Harjutuulen tilojen osittaisena vuokraajana kuin koko kiinteistön omistajana.

4.6 Yhteenveto ja johtopäätökset

Harjutuulen kiinteistön myynti ja sen jälkeinen tilojen osittainen vuokralle ottaminen on ollut Pälkäneen kunnalle taloudellisesti edullisempi vaihtoehto kuin se, että kunta olisi omistanut ja ylläpitänyt suurimmaksi osaksi tyhjillään olevaa kiinteistöä.

Vielä edullisempi ratkaisu kunnan kannalta olisi ollut, jos hallintaoikeuden siirto ja vuokranmaksun alkaminen olisi voitu sopia tapahtuvaksi myöhemmin, ylläpitokuluiltaan vähäisen kesäkauden jälkeen, tai jos kiinteistökaupoissa varsin tavalliseen tapaan kauppakirjassa olisi sovittu päivämäärä, johon mennessä myyjän on siirrettävä irtaimistonsa pois. Tarkastuslautakunta pitää ostajan kanssa neuvoteltua ratkaisua tältä osin yllättävän heikkona kunnan kannalta.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kauppakirjan allekirjoittaessaan kunnanjohtaja on jättänyt huomioimatta kunnanhallituksen asettaman ehdon, että irtaimisto on siirrettävä ennen kiinteistön omistuksen ja hallinnan luovuttamista. Jos asetetun ehdon noudattaminen oli osoittautunut mahdottomaksi, asia olisi pitänyt tuoda uudelleen kunnanhallituksen käsittelyyn.

Tarkastuslautakunta kehottaa viranhaltijoita toimimaan tarkasti toimielinten myöntämien valtuutusten rajoissa, jotta jatkossakin voidaan luottavaisesti delegoida sopimusten laatimista viranhaltijoille ja siten pitää kunnan toiminta joustavana ja nopeana.

Tarkastuslautakunta muistuttaa, että vuokralle ottamiset ja muut kunnan tekemät sopimukset tulee tehdä kirjallisesti ennen sopimuskauden alkamista. Harjutuulen tilojen vuokralle ottamisen osalta oltiin sopimuksettomassa tilassa tai suullisten sopimusten varassa kaksi kuukautta.

Tarkastuslautakunta kehottaa päätösasioiden valmistelijoita antamaan esityslistojen teksteissä riittävät tiedot päätöksiin mahdollisesti vaikuttavista tekijöistä. Harjutuulen kiinteistön

myyntipäätöksen esittelytekstissä ei ollut mainintaa kunnan edelleenkin jatkuvasta tarpeesta käyttää Harjulan tiloja, vaikka asia lienee ollut jo tuolloin tiedossa.

Kiinteistöjen, rakennusten ja toimitilojen vuokralle antamista ja vuokralle ottamista koskevat kohdat hallintosäännössä on syytä käydä läpi ja muotoilla yksiselitteisiksi ja tarkoituksenmukaisiksi. Tämä on tärkeää erityisesti sen vuoksi, että sote-kiinteistöihin liittyviä, taloudellisesti merkittäviä päätöksiä on odotettavissa lähivuosina.

5. Hallintosäännön muutostarpeet

Edellä on todettu, että hallintosääntöön sisältyvät, vuokralle antamista ja vuokralle ottamista koskevat toimivaltuudet on syytä käydä läpi ja selkeyttää.

Vuoden 2022 aikana ilmeni myös tarve lisätä hallintosääntöön määräys valtuuston tilapäisen puheenjohtajan valintamenettelystä. Käsiteltäessä valtuustossa 15.11.2022 Nuijantalon ostamista kunnalle (43 §) oli valtuuston koko puheenjohtajisto joko esteellinen tai poissa. Hallintosäännön 115 § kuuluu kokonaisuudessaan seuraavasti:

”115 § Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.”

Hallintosääntö ei siis määrää, miten tilapäinen puheenjohtaja valitaan. Valtuuston puheenjohtaja, joka oli esteellinen itse asian ratkaisussa, johti tilapäisen puheenjohtajan valinnan. Tilapäiseksi puheenjohtajaksi ehdotettiin kahta valtuutettua, joten valinta tapahtui äänestämällä, ja vaaliin osallistuivat niin puheenjohtaja kuin muut itse asian käsittelyssä esteelliset valtuutetut. Heidän osallistumisensa puheenjohtajavaaliin olisi teoriassa voinut ratkaista myös asiakohdan päätöksen, koska äänen mennessä tasan tilapäisen puheenjohtajan ääni olisi ratkaissut asian. Tilapäisen puheenjohtajan valintatapa oli näin ollen vähintäänkin esteellisyyssäädösten tarkoituksen ja hengen vastainen. Käytännössä äänestystulokset niin puheenjohtavaalissa kuin Nuijantalon ostamisessa olivat kuitenkin niin selkeät, ettei tilapäisen puheenjohtajan valintatapa vaikuttanut tehtyyn päätökseen.

Useimmat kunnat näyttävät käyttäneen hallintosääntönsä laatimisessa Pälkäneen tavoin hallintosääntömallia, josta tilapäisen puheenjohtajan valintatapa puuttuu. Joidenkin kuntien hallintosäännössä kuitenkin määrätään, että tilapäinen puheenjohtaja valitaan vanhimman läsnä olevan valtuutetun puheenjohtajalla. Valtuuston tilapäisen puheenjohtajan valintatapa on syytä lisätä myös Pälkäneen hallintosääntöön, jottei toimintatavassa jatkossa ole tulkinnanvaraa ja jotta valtuusto on toimintakykyinen myös tilanteessa, jossa koko puheenjohtajisto on poissa kokouksesta.

Pälkäneellä 2.10.2023

Jyri Kankila, puheenjohtaja

Raimo Ohtonen, varapuheenjohtaja

Taina Aspila
Taina Aspila

Katja Saarinen
Katja Saarinen

Pekka Linnainmaa
Pekka Linnainmaa

Veli-Matti Salakka

Matti Salakka

Tessa Manni
Tessa Manni

